

Handläggningen vid införandet av ändringar i L 100 förbryllar

I GRIS nr 11 2003 ifrågasätter Sivert Johansson, Funki, Klippan, de ändringar som gjorts i djurskydds-föreskrifternas L 100 och som inte fanns med i remissen. Dessa tillagda bestämmelser fördyrar produktionen ytterligare för producenterna. Svenska Djurhälsovårdens svar förbryllar, men även Jordbruksverkets, SJV, handläggning, säger Sivert Johansson, Funki.

L 100

-Svenska Djurhälsovården svarade dessutom drygt tre månader efter remisstidens utgång och ytterligare drygt två månader senare ändrade man i stort sett sina synpunkter, säger han.

-Vi tvingades begära förlängd remisstid för att analysera problemställningarna, säger Svenska Djurhälsovårdens vd Jan-Åke Robertsson. Vi var många som var engagerade och handläggningen tog tid. Förlängd remisstid är inget ovanligt.

-Handläggningen är ändå märklig, tycker Sivert Johansson. Vi är inte ute för att få sälja fler av företagets grisningsboxar, utan vill att svensk livsmedelsproduktion ska få en ärlig chans att överleva i den hårdnande internationella konkurrensen. Svenska uppfödare får inte drabbas av hårda restriktioner, som endast fördyrar produktionen. Det gör köttprodukterna osäljbara.

Remissen

30 januari 2002 skickades Översyn och uppdatering av Statens Jordbruksverks föreskrifter om djurhållning inom lantbruket, m m, (Saknr L 100), ut på remiss från SJV i Jönköping. Med fanns bilagt en sändlista. De berörda instanserna hade tiden fram till 11 mars på sig att inkomma med synpunkter på förslaget om ändringarna i L 100.

Många instanser skickade in sina svar till Jordbruksverket inom föreskriven tid. Svenska Djurhälsovården, som är en viktig remissinstans, svarade 20 juni, diariefört på Jordbruksverket 25 juni. I skrivelsen stöder Djurhälsovården (efter diskussion inom näringen) Jordbruksverkets ambition att motverka utvecklingen av grisningsboxar som i grunden bygger på att suggorna systematiskt fixeras vid grisningen.

Djurhälsovården tillstyrker också förslaget att liggarean jämsställs med helt golv, d v s 4 kvm helt golv.

Ett seminarium om grisstallar och boxar hölls vid Jordbruksverket 13 juni, en vecka innan Djurhälsovården skickade sitt remiss-svar. Vid seminariet diskuterades utrymmes-behovet för att en sugga ska kunna vända sig

	Ströad liggbox ¹⁾		Ströbädds-box	Minsta boxsida, m
	Liggarea ³⁾ , m ²	Totalarea, m ²	Totalarea, m ²	
Galt	6	7 ²⁾	7	
Digivande sugga ⁴⁾ då griskullen är yngre än 2 veckor	4	5		
Digivande sugga ⁴⁾	4	6	7	
Sinsugga, < 6 djur/grupp	1,1	2,48	2,5	2,4
≥ 6 djur/grupp	1,1	2,25	2,5	2,8
Dräktig gylta, < 6 djur/grupp	0,9	1,81	Enl. bil.3.3	2,4
≥ 6 djur/grupp	0,9	1,64		2,8

1) Box eller hydda får ej - inom angiven area - vara utformad på sådant sätt att svårigheter uppstår för djuren att vända sig i boxen, hyddan eller avgränsad gödselgång.
2) 10 kvm om betäckning sker i boxen.
3) Liggarean får inte vara försedd med dränerande golv.
4) Box för digivande sugga skall vara utformad så att det fria utrymmet i suggans mankhöjd har en diameter av minst 2,0 m.

bekvämt i boxen. Det ansågs att ytans diameter måste vara minst 2 meter. Förslaget lades fram av Ove Olsson, då verksam inom Djurhälsovården. Skrivningen skickades av Djurhälsovården till Jordbruksverket med följande lydelse:

”Box för digivande sugga ska vara utformad så att det fria utrymmet i suggans mankhöjd har en diameter av minst 2,0 meter.”

-I denna skrivelse är det första gången det finns skriftliga uppgifter om att grisningsboxen ska ha en minsta diameter om två meter. Det finns inget nämnt om två meter i den remiss som skickades ut, säger en fortfarande engagerad och irriterad Sivert Johansson.

-Jag anser att när det kommer in nya krav, som ökar boxytan och därmed ökar kostnaderna, borde allt ha gått ut på en ny remissrunda innan sluteten togs.

Ändrad ståndpunkt

2 september 2002, drygt två månader efter första svaret, inkommer Djurhälsovården till Jordbruksverket med kompletterande synpunkter på förslaget till djurskyddsbestämmelser för grisande och digivande suggor. Efter seminariet 13 juni och sin skrivelse 20 juni har man ytterligare analyserat frågorna om utformningen av boxarna för grisar och digivande suggor. Några viktiga utgångspunkter inför djurägarens val av system, box-typer, golvytor och inredning är att;
* utrymmena erbjuder suggan rörelsefrihet och förutsättningar för naturliga beteenden,

Tabell 1 i saknr L 100 om utrymme per djur i boxar eller hyddor för vuxna djur. Det är denna tabell som gäller efter 17 februari 2003. Här finns uppgiften med om minsta diameter 2,0 meter, not 4.

- * god hygien som grundförutsättning för säker djurhälsa
- * inredning och golvytor som inte orsakar skador och onödigt djurlidande
- * trygg arbetsmiljö för skötaren.

Djurhälsovården fortsätter: Praktiska erfarenheter och projektstudier har visat att betonggolv orsakar skador på smågrisarnas klövar och knän.

Under senare år har ett flertal stora stallar för grisningsboxar projekterats och byggts, där upp emot halva boxytan består av urindränerande golv. Valet av urindränerande golv, exempelvis av plastmaterial, har medfört att:

- * hygienien förbättras till gagn för smågrisarnas hälsa
 - * förslitningsskadorna på smågrisarnas klövar och knän har minskat
- En nackdel med nya grisningsboxar har dock varit att suggornas rörelsefrihet begränsats.

Svenska Djurhälsovården upprepar stödet för Jordbruksverkets avsikter att förtydliga djurskyddsföreskrifterna i de delar som syftar till att stävja onödig fixering av suggor i anslutning till grisning. Däremot anser vi (Djurhälsovården) att djurägaren måste kunna fixera djur, då det är nödvändigt av djurskyddsskäl och av arbetarskyddsskäl. Den

Tabell 1 i Saknr L 100 om utrymme per djur i boxar eller hyddor för vuxna djur, den tabell som gick ut på remiss. Observera att här fanns inte not nr 4 med om minsta diameter 2,0 meter.

viktiga djurtillsynen kräver att skötarna kan utföra boxrengöring och djurbehandlingar under trygga omständigheter. Detta innebär att anordningar för fixering måste finnas eller kunna installeras i alla grisningsboxar.

Svenska Djurhälsovården kompletterar tidigare yttrande enligt följande:

* Liggarean för digivande sugga får inte underskrida 4 kvm och av denna yta får maximalt 25 proc vara urindränerande.

* Box för digivande sugga ska vara utformad så att det fria utrymmet i suggans mankhöjd har en diameter av minst 2,0 m.

Brevet avslutas med inbjudan till ledningen för Jordbruksverket till studiebesök i en smågrisbesättning innan djurskyddsföreskrifterna ändras för de delar som berörs ovan.

Som avslutning på ändringen av djurskyddsförordningen anmälde Kommerskollegium föreskriften till (EU)kommissionen 27 september. Handlingen är daterad 2002-10-15.

Nils Andersson

Ny remissrunda logisk följd

I sina kompletterande synpunkter anser Svenska Djurhälsovården att djurägarna måste kunna fixera djur, då det är nödvändigt av djurskyddsskäl och av arbetarskyddsskäl. Den viktiga djurtillsynen kräver att skötaren kan utföra boxrengöringen och djurbehandlingar under trygga omständigheter. Detta innebär att anordningar för fixering måste finnas eller kunna installeras i alla grisningsboxar.

-Dessa synpunkter i september från Djurhälsovården är ett mysterium, anser Sivert.

-Det är inga nya ståndpunkter från Djurhälsovårdens sida, svarar Jan-Åke Robertsson. Vi har inte ändrat uppfattning, men vi förtydligade att djurägarna ska kunna fixera när de gör rent eller behandlar suggan eller smågrisarna. Ståndpunkten är fortfarande att man inte ska fixera regelbundet. Boxars ska inte utformas så att fixering är en nödvändighet.

Djurhälsovården medger också att boxhygien förbättras med urindränerande golv till gagn för smågrisarnas hälsa. Även 25 proc av liggarean får bestå av urindränerande golv. 25 proc av 4 kvm blir 1 kvm. Kvar blir då 3 kvm som fast golv. Eftersom synpunkterna kom in till SJV så sent (i september) lämnades de utan hänsyn. Varför tog inte SJV hänsyn till Djurhälsovårdens ändringar?

Ny remissrunda logiskt

Trots att Djurhälsovården skickade sitt andra brev till SJV så sent borde SJV tagit till sig synpunkterna. Varför gjorde SJV inte detta, frågar sig Sivert? Dessa synpunkter skiljer sig så mycket från de ursprungliga att ärendet borde ha gått ut på ny remissrunda.

Gris nr 7 2004

	Ströad liggbox		Ströbädds-box	Minsta sida i box, m
	Liggarea, m ²	Totalarea, m ²	Totalarea, m ²	
Galt	6	7 ^{1.2)}	7	
Digivande sugga då griskullen är yngre än 2 veckor	4	5 ¹⁾		
Digivande sugga	5	6 ¹⁾	7	
Sinsugga, < 6 djur/grupp	1,1 ³⁾	2,48	2,5	2,4
6-39 djur/grupp	1,1 ³⁾	2,25	2,5	2,8
> 39 djur/grupp	1,1 ³⁾	2,03	2,5	2,8
Dräktig gylta, < 6 djur/grupp	0,9 ³⁾	1,81	Enl.	2,4
6-39 djur/grupp	0,9 ³⁾	1,64	bil.3.3	2,8
> 39 djur/grupp	0,9 ³⁾	1,48		2,8

1) Box eller hydda får ej - inom angiven area - vara utformad på sådant sätt att svårigheter uppstår för djuren att vända sig i boxen, hyddan eller avgränsad gödselgång
2) 10 kvm om betäckning sker i boxen.
3) Liggarean får inte vara försedd med dränerande golv.

Djurhälsovårdens kommentarer

Arbetet med förändringarna L 100 pågick då det började dyka upp grisningsboxar som förutsatte fixering av suggor under grisningsperioden. Det var många som reagerade på denna trend. Vi inom Svenska Djurhälsovården hade då många kontakter med företrädare för Sveriges Grisproducenter, LRF, med flera. Vår gemensamma ståndpunkt var att undvika en ”burgis”-debatt. Frågorna om hur grisningsboxarna skulle utformas på bästa sätt blev många och därför tog vi ett initiativ till ett seminarium som hölls i Jönköping i juni 2002. Vi fick anstånd med att avge vårt remissvar för att få med synpunkterna från seminariet. Dialogen fortsatte och vi förtydligade några frågor senare.

Det är riktigt att 2-meterscirkeln var vårt förslag. Det framfördes av vår expert på byggnadsfrågor. Vi har förstått att den har vållat problem, men jag har i många sammanhang förklarat bakgrunden och att vi inte är sämre än att vi kan verka för att få till stånd en korrigering. Författningar, typ djurskyddsföreskrifterna i L 100, är aldrig statiska. De kan alltid modifieras av myndigheterna, men de måste vara i överensstämmelse med den grund som antagits av riksdag och regering.

För dagen är vi uppmärksammande på viktiga frågor som rör grisningsboxarna. Det är frågor om hygien, bogsår på suggor, klövskafor på smågrisar och andra frågor om suggornas och smågrisarnas välfärd. Vi arbetar tillsammans med PIG och hoppas på projektpengar från Djurskyddsmyndigheten. Vårt motto är friska djur i en sund och lönsam djurhållning – så enkelt är det.

Jan Åke Robertsson